

Številka: 383-0001/2019 (243)
Šentjur, 25. 2. 2021

Pošta Slovenije, d. o. o.
Divizija prodaja
»Znamke 2023«
2500 MARIBOR

Zadeva: Predlog za poštno znamko 2023 s podobo skladatelja in zdravnika Josipa Ipavca

Spoštovani!

Na podlagi Javnega vabila Zbiranje predlogov za priložnostne poštne znamke 2023 Pošte Slovenije pošiljamo predlog za priložnostno poštno znamko 2023 s podobo Josipa Ipavca, katerega 100-letnico smrti obeležujemo letos, 150-letnico rojstva pa bomo obeleževali v letu 2023.

Josip Ipavec, ki so ga poimenovali kar »slovenski Mozart«, izhaja iz znamenite šentjurske rodbine skladateljev in zdravnikov Ipavcev. V zgodovino se je zapisal kot avtor prvega slovenskega baleta Možiček, operete Princesa Vrtoglavka in samospevov, ki jih je pisal na slovenska in nemška besedila ter zborovskih skladb.

Josip Ipavec se je rodil v Šentjurju 21. decembra 1873 kot sedmi otrok šentjurskega župana in zdravnika Gustava Ipavca. Po družinski tradiciji je že v mladosti pridobil glasbeno izobrazbo, najprej doma, kasneje pa v benediktinskih samostanih Št. Lambert na Gornjem Štajerskem ter Št. Pavel na Koroškem. V samostanu Št. Pavel je začel komponirati in redno orglati pri dijaških mašah. Med študijem v gimnaziji v Celju je spisal svoje prve samospeve in priredbo Ave Maria za moški zbor z baritonskim samospevom.

V poletnem semestru 1898 se je Josip vpisal na medicinsko fakulteto graške univerze in študij zaključil z nazivom doktorja 15. aprila 1904. Ob študiju medicine na graški univerzi se je zavzelo glasbeno izpopolnjeval in dirigiral zboru in godalnemu orkestru graškega slovenskega akademskega društva Triglav, ki je združevalo rodoljubne študente. Najprej je postal znan v Gradcu po svojih samospevih, ki jih je pisal na nemška in slovenska besedila. Pripadnost slovenskemu narodu je izrazil z zborovsko skladbo za moški sestav Imel sem ljubi dve. Vrhunec njegovega skladateljskega ustvarjanja v Gradcu je pomenila prepoznavna baletna pantomima Možiček, ki jo je napisal leta 1900 kot študent drugega letnika medicine in s katero se je zapisal v zgodovino kot avtor prve baletne glasbe na Slovenskem in so jo v letih po nastanku izvedli v Gradcu, Olomoucu, Trstu, Celovcu, Ljubljani, Mariboru in Celju. Prav s to svojo baletno glasbo je Josip Ipavec zaslovel kot »slovenski Mozart«.

Po promociji v Gradcu je služboval na Dunaju kot višji zdravnik in se glasbeno izpopolnjeval pri Aleksandru Zemlinskem. V januarju 1905 se je preselil v Zagreb, kjer je služboval kot višji vojaški zdravnik. Še v času vojaške službe je začel pisati svoje največje delo, opero Princesa Vrtoglavka, za katero je libreto napisala Mara pl. Berksova. Opera Princesa Vrtoglavka zaradi slabega libreto žal ni doživela premiere v času skladateljevega življenja, izvedenih je bilo le nekaj odlomkov.

Maja 1907 se je Josip vrnil v Šentjur, kjer je prevzel očetovo ordinacijo. Poročil se je z Albertino Novoszad, ki jo je spoznal med študijem, v zakonu sta se jima rodila sinova Jože in Teodor. V tistem času se je Ipavec tudi nekoliko posvetil javnemu življenju v domačem kraju. Angažiral se je pri lokalni podružnici Sokola in vodenju pevskega zbora, ki je bil poleg ljudske knjižnice najmočnejša kulturna inštitucija šentjurskih naprednjakov. Zadnja leta njegovega življenja je zaznamovala bolezen, zaradi katerega se je vse redkeje vključeval v javno življenje v domačem kraju in kasneje zdravniško prakso opustil. Umrli je 8. februarja 1921 v Šentjurju, kjer je tudi pokopan.

Glasbena zapuščina Josipa Ipavca dolgo časa ni bila cenjena. Zanimanje zanjo se je začelo šele proti koncu 20. stoletja, ko so opero Princesa Vrtoglavka izvedli z velikim uspehom. Prva izvedba z libretom, ki ga je prispeval ddr. Igor Grdina, je bila v mariborski operi 29. novembra 1997. V tem času so ponovno uprizorili tudi Možička.

Najintimnejši in najdragocenejši del Ipavčevega opusa so samospevi. Pisal jih je predvsem na nemška besedila, v želji, da bi z njimi uspel v tujini. Nekatere izmed njih sta pela znamenita sopranistka Lucie Weidt in baritonist Ferdinand Leon Lulek. Za slednjega je Ipavec napisal vrsto samospevov, ki jih je pevec nato izvajal v Evropi (na Dunaju, v Pragi, Berlinu, Hamburgu, Londonu, Parizu) in Ameriki. Dimenzije njegove glasbe so prerasle ozek krog domačijske glasbene kulture. Ipavčeve samospeve danes po pravici uvrščamo med najboljše antologijske strani slovenske vokalne lirike iz časa fin de siècle, Josip Ipavec je eden tistih ustvarjalcev, ki so slovenski literarni moderni ali slikarjem impresionistom enakovredno dopolnilo. Vsekakor je moč reči, da je Josip Ipavec odgovorno nadaljeval družinsko tradicijo in jo v marsičem tudi prerasel ter ji dal svetovljanske razsežnosti.

Veličino Josipa Ipavca je prepoznala tudi Vlada Republike Slovenije, ko je na predlog Občine Šentjur leto 2021 razglasila za leto Josipa Ipavca, saj prav letos mineva 100 let od smrti tega velikega skladatelja in zdravnika. Ob tej obletnici je pri založbi Beletrina izšla tudi knjiga ddr. Igorja Grdine z naslovom Slovenski Mozart, Knjiga o Josipu Ipavcu.

Menimo, da je Josip Ipavec pomembno zaznamoval tako slovensko kot evropsko glasbeno sceno, zato predlagamo izdajo priložnostne poštne znamke v letu 2023, ko se bomo spominjali 150. obletnice njegovega rojstva.

Lepo pozdrav,

mag. Marko Diaci,
župan

p.p.

Priloge:

- sklep Vlade Republike Slovenije,
- predlogi (Knjižnica Šentjur, GŠ skl. Ipavcev Šentjur, ddr. Igor Grdina),
- zloženska Ipavčeva hiša.

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 08100-3/2020/3

Datum: 2. 7. 2020

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na 24. redni seji dne 2. 7. 2020 pod točko 1.4 sprejela naslednji

S K L E P :

Vlada Republike Slovenije leto 2021 razglasi za leto Josipa Ipavca.

Dr. Božo Predalič
generalni sekretar

Prejmejo:

- ministristva
- vladne službe
- Občina Šentjur

Pošta Slovenije d.o.o.

dš: 16731387

Področje prodaje in razvoja

»Znamke 2019«

2500 Maribor

Šentjur, 25. 2. 2021

Spoštovani,

predlagamo, da v letu 2023, Pošta Slovenije v sklopu priložnostnih znamk izda znamko posvečeno skladatelju Josipu Ipavcu, skladatelju prve baletne pantomime Možiček, komične opere Princese Vrtoglavke in samospevov, s katerimi je presegel nacionalne okvire.

Josip Ipavec je bil rojen 21. decembra 1873, v Šentjurju. Umrl je 8. februarja 1921, v Šentjurju. V letu 2023 bo 150. obletnica rojstva Josipa Ipavca.

Javni zavod Knjižnica Šentjur predlaga, da Josip Ipavec dobi svojo priložnostno znamko v letu 2023. Prosimo, da naš predlog sprejmete. Hvala.

S pozdravi in spoštovanjem

direktorica Knjižnice Šentjur

Tatjana Ošet

1 Fotografije

1) Portret:

- a. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/93/Josip_Ipavec.jpg
- b. <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:IMG-EOYZA6XJ/847580b2-58e8-47b4-aad7-7ed1d5e1f59a/IMAGE>
- c. <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:IMG-I13ARNQ5I/48cd577e-0a84-4fac-95dc-07d6a4a95834/IMAGE>
- d. <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:IMG-4E3DFOZ0/4f5ce5b3-ee9f-4cd5-8b7e-ebd660d7ec05/IMAGE> (ta fotografija je bila uporabljena za znamko)

2) Možiček:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b7/Josip_Ipavec_Mo%C5%BEl%C4%8Dek.pdf/page1-461px-Josip_Ipavec_-_Mo%C5%BEl%C4%8Dek.pdf.jpg

2 Bibliografija

2.1 Notno gradivo

Ipavec, Josip: Glasbena matica. Zbori za štiri moške glasove [Glasbeni tisk]

Ipavec, Josip: Imel sem ljubi dve --- [Glasbeni rokopis] : za 4 moške zборе

Ipavec, Josip: Izbrane pesmi [Glasbeni tisk] = Selected songs

Ipavec, Josip: Izbrani samospevi [Glasbeni tisk] = Ausgewählte Lieder für eine Singstimme mit Klavierbegleitung

Ipavec, Josip: Jutro [Glasbeni tisk]

Ipavec, Josip: Možiček [Glasbeni tisk] : enodajanska pantomima za klavir dvoročno (tudi v nemščini: Hampelmännchen [Glasbeni tisk] : Pantomime in einem Aufzug für zwei Händen)

Ipavec, Josip: Scherzo [Glasbeni rokopis] : klavir : svojemu strijcu dr. Benj. Ipavicu

Ipavec, Josip: Slovenska pesmarica. Zv. 1 [Glasbeni tisk]

Ipavec, Josip: Slovenski samospevi in dueti [Glasbeni tisk] : dodatek : transpozicija = Songs and duets from Slovenia! : supplement : transposition

Ipavec, Josip: Trauungschor [Glasbeni tisk] : priredba za godalni kvartet : v spomin na Gustava Ipavca ob 170. obletnici rojstva in Josipa Ipavca ob 80. obletnici smrti : partitura in glasovi

#GLASBENA50

50 let Glasbene šole skladateljev Ipavec Šentjur

Pošta Slovenije d.o.o.

Področje prodaje in razvoja
»Znamke 2019«
2500 Maribor

Šentjur, 18. 2. 2019

Zadeva: Predlog za priložnostno poštno znamko 2021

Na podlagi razpisa z dne, 13. 11. 2018 na spletni strani <https://www.posta.si> predlagamo, da Pošta Slovenije v letu 2021 izda priložnostno poštno znamko s podobo skladatelja in zdravnika Josipa Ipavca ob 100 – letnici smrti.

Josip Ipavec (rojen: 21. 12. 1873, v Šentjurju, umrl: 8. 2. 1921, v Šentjurju) je pomemben slovenski skladatelj, po katerem nosi tudi naša glasbena šola ime.

Predlagamo, da Josip Ipavec dobi svojo priložnostno znamko v februarju 2021.

Prosimo, da naš predlog sprejmete. Hvala.

Z lepimi pozdravi.

Ravnateljica:
Simona Zdolšek, prof.

Prof. ddr. Igor Grdina, znanstveni svetnik
Inštitut za kulturno zgodovino
ZRC SAZU
Novi trg 2
in Alma Mater Europaea
Kardeljeva ploščad 1
1000 Ljubljana

Predlagam – ne prvič –, da Pošta Slovenije nameni skladatelju Josipu Ipavcu (1873–1921) posebno znamko. Tedaj bo 150. obletnica njegovega rojstva. Skladatelj Josip Ipavec je avtor prvega slovenskega baleta Možiček, ki je bil v času njegovega življenja uprizarjan v mestih v sedanjih Avstriji, Češki republiki in Sloveniji; noben slovenski balet se ni niti od daleč približal temu dosežkov. Njegovi samospevi so bili in so izvajani v Sloveniji in na tujem; izvedena in posneta je njegova opera Princesa Vrtoglavka. Verjetno je v večjem obsegu kakor opus Josipa Ipavca posnet samo še opus Jacobusa Gallusa (med slovenskimi skladatelji). Delo Josipa Ipavca je deležno tudi pozornosti številnih muzikologov, tudi Hartmuta Kronesa, ki sodi med vodilne predstavnike stroke v svetu.

Pametnega in poštenega argumenta za vnovično zavrnitev predloga za izdajo posebne znamke, ki bi počastila spomin na Josipa Ipavca, ni. Čisto jasno je, da bo organom Pošte Slovenije, ki odločajo o motivih na znamkah, zelo težko spreminjati svoje prejšnje zavrnitve, a prej, ko se bodo začeli upoštevati prave vrednote na vseh področjih in ne le nekaterih, bolje bo. Prav nič pa ne dvomim, da bo Josip Ipavec nekoč imel »svojo« znamko, ker jo zasluži – tudi če bo tale predlog zavrnjen.

S pozdravi,

V Ljubljani, 23. februar 2021